

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

Inleiding

Kinderen, ouders en leerkrachten vormen een gemeenschap binnen de school, waarmee we ons verbonden voelen en waarin eenieder zich veilig en gezien voelt. Wij leren onze kinderen dat verschillen in gebruiken en gewoontes er mogen zijn en dat zij gedeelde waarden en normen niet in de weg staan. Eenieder is vrij om voor zijn mening uit te komen en wordt hiervoor gewaardeerd. De open dialoog op onze school over eigen uitgangspunten en overtuigingen leidt tot begrip, wederzijds vertrouwen en verdieping van eigen visie en ontwikkeling¹.

Dit pestprotocol is zowel voor ouders/verzorgers als leerkrachten opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Tevens geeft het de lezer achtergrondinformatie over pestproblematiek.

Dit protocol sluit aan bij de methode van de **Kanjertraining** die wij op Alles in 1 school De Zeeheld gebruiken (voor meer informatie kijkt u op onze website of op de website van de Stichting Kanjertraining: www.kanjertraining.nl).

Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit:

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten.

Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder of leerkracht. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders én dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

¹ Uit het schoolplan 2015-2019 Ontdekkend en Ondernemend Onderwijs!

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten, zijn de **reacties van leeftijdsgenoten** op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen.

Omdat leerkrachten (en) ouders niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige **zelfredzaamheid** vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen (op een enkeling na) niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

We vertrouwen elkaar
We helpen elkaar
Niemand speelt de baas
Niemand lacht uit
Niemand is of blijft zielig

De school zet middels **de Kanjerlessen** in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

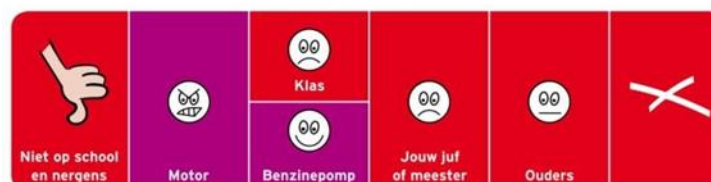
Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een **oplossingsgerichte** aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Kortom: doe elkaar recht.

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt:

Dit doen we wel

Dit doen we niet

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag.

Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders,
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken.

In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Wanneer is er sprake van ontoelaatbaar/onacceptabel pestgedrag ?

Ontoelaatbaar/onacceptabel pestgedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:

Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten...

Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen...

Materieel: stelen, bekladden, verstopten van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lekprikken...

Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
- 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren. De omgeving heeft daar begrip voor.

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

- 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Oefenen van 'omgaan met vervelend gedag' middels rollenspel

In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren rechtop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: "Ik vind dit vervelend, Wil je ermee stoppen?" Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een "maatje", een "buddy"). Daar gaat de leerling niet klagen, maar gaat samen met de buddy/ het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de leerkracht.

Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het geacteerde grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware "benzine" aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag.

Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Wat mogen ouders/verzorgers verwachten van de leerkrachten op school?

1. Voorbeeldgedrag
 - Zij mogen verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met kinderen en ouders.
 - Zij mogen verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan
 - Zij mogen verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht).
 - Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
 - Doet zich een probleem voor op school, dan mogen ouders van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben de ouders nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor het gepeste/pestende kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.
2. Correcte reactie van de leerkracht op excuus van kinderen voor hun ontoelaatbaar/onacceptabel pestgedrag.

Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar **bedoelingen** van het kind. "Is het jouw bedoeling om...? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dat is eerlijk geantwoord, maar dan heb je nu wel een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier."

Van **de ouders** wordt verwacht dat zij zich aan de volgende afspraken houden:

- Er wordt met respect over elkaars kinderen en opvoeding gesproken. Uiteindelijk doen we allemaal ons uiterste best naar eer en vermogen.
- Er wordt met respect over de leerkrachten die werkzaam zijn op deze school gesproken.
- Dat betekent dat ouders het recht niet hebben andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het is absoluut onacceptabel als ouders zich agressief opstellen in aanwezigheid van andere kinderen.
- Als ouders zich zorgen maakt om het welzijn van hun kind, of het welzijn van andermans kind, dan overleggen zij met de school. Uitgangspunt daarbij is dat de ouders in gesprek gaan met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor kind en ouder, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin medestander van de ouders.
- Ouders kennen het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij.

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

- Men onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet.

Ondersteuning van ouders

- Kinderen die handelen uit onvermogen of uit onwil, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond ontoelaatbaar/onacceptabel gedrag gebruiken.
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden

Gevolgen voor de pester

- In de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, heeft de 'pester' niet de bedoeling de ander te kwetsen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de 'pester', zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. Zo niet, dan maakt school duidelijk wat de gevolgen voor de pester zelf zullen zijn:
- De leerkracht moet contact opnemen binnen de school met een van de volgende personen: IB en/of directeur.
- De leerkracht nodigt de ouders uit voor een **gesprek** op school. De ouders wordt verteld wat het probleem is en wat de bedoeling van hun kind lijkt te zijn. Eventueel is de Kanjercoördinator aanwezig bij dit gesprek.
- Zolang de ouders niet op school zijn geweest, wordt de leerling de toegang tot de klas ontzegd. De leerling kan bijvoorbeeld in een andere klas geplaatst worden.
- Als de ouders van mening zijn dat hun kind mag blijven pesten, wordt de leerling de toegang tot zijn/haar klas ontzegd. We noemen dit de eerste verwijdering.

Pestprotocol

Juni 2017 - Instemming MR 16 juni 2017

Wel/niet terugplaatsing na verwijdering:

- ******Als het kind wil stoppen met pesten, dan maken leerkracht (evt. Kanjercoördinator) en kind samen afspraken. Hierbij is aandacht voor het herstellen van evt. Materiele en/of emotionele schade.
- Als ouders en hun kind van mening zijn, dat het pesten niet hoeft te stoppen, dan blijft de leerling buiten zijn eigen groep geplaatst. Negatief gedrag wordt genegeerd door de leerkracht en de nieuwe groepsgenoten. Op die manier wordt de leerling geholpen zich te houden aan normale gedragsregels. Samengaand met deze maatregelen wordt ouders geadviseerd contact op te nemen met het OKT of een andere ondersteunende instantie.
- Zodra de leerling begrijpt dat hij/zij zich moet houden aan de gedragsregels van de school, dan kan hij/zij worden teruggeplaatst naar de eigen groep. Zie ******
- Bij herhaling van ontoelaatbaar/onacceptabel pestgedrag kan de school overgaan tot schorsing/definitieve verwijdering.

Als de leerling niet stopt

Indien er sprake is van pesten zonder de bedoeling hiermee te stoppen, wordt dit gezien en geregistreerd als incident. Het gedragsprotocol treedt dan in werking en dit kan betekenen dat op basis daarvan andere stappen genomen worden dan op grond van dit pestprotocol.

Communicatie met ouders

Ouders en/of opvoeders van kinderen die gepest worden of die betrokken zijn bij pesterijen worden geïnformeerd over - en betrokken bij - de situatie en gedrag van hun eigen kind. Andere ouders worden hier niet over geïnformeerd in verband met de privacy van de leerlingen op onze school.

Ondertekening door directie

Stefanie Lammers